

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено

вченою радою

факультету соціології та управління

професорсько-викладацької ради від 05 вересня 2023 р.

декан

Т. Ф. Бірюкова

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ступеня доктора філософії

зі спеціальності 052 Політологія

освітньо-наукова програма Політологія

Укладач:

Хорішко Л. С., професор кафедри політології, доктор політичних наук,
професор

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми

Л. С. Хорішко

Запоріжжя 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, вечірня, заочна форми навчання
Кількість кредитів – 6	05 Соціальні та поведінкові науки	вибіркова
		Цикл професійної підготовки
Змістових модулів – 8	Спеціальність 052 Політологія	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 180		2-й
		Лекції 48 год.
Освітньо-наукова програма «Політологія»		Практичні -
		Самостійна робота
Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)		132 год.
		Вид підсумкового контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення аспірантів теоретичними знаннями про сутність і зміст публічної дипломатії як одного з основних інструментів стратегічних комунікацій в умовах сучасної політичної дійсності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Публічна дипломатія» є: ознайомити аспірантів з сутністю та змістом публічної дипломатії; розглянути публічну дипломатію як складову стратегічних комунікацій сучасних держав і міжнародних інституцій; визначити основні форми реалізації публічної дипломатії в умовах сучасної політичної дійсності; ознайомити з сучасною практикою використання публічної дипломатії у міжнародній політиці.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких програмних **компетентностей і програмних результатів навчання:**

Програмні компетентності	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей.
ЗК02	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.
ЗК03	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК04	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК06	Здатність працювати в міжнародному середовищі, у тому числі в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України

ЗК10	Здатність розв'язувати комплексні проблеми політології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
СК08	Здатність розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
СК09	Здатність використовувати результати досліджень у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для розв'язання проблем функціонування політичних інститутів та громадянського суспільства.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
ПРН2	Глибоко розуміти загальні принципи, методи, методології наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері 052 Політологія та у викладацькій практиці.
ПРН09	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів
ПРН11	Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
ПРН12	Використовувати результати досліджень у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для розв'язання проблем функціонування політичних інститутів та громадянського суспільства.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Поняття та етапи становлення публічної дипломатії

Тема 1. Публічна дипломатія в умовах сучасної політичної дійсності. Поняття публічної дипломатії. Етапи формування ресурсного потенціалу публічної дипломатії як дієвого інструменту прийняття рішень у сфері міжнародної політики. Суб'єкти реалізації публічної дипломатії.

Тема 2. Підходи до розуміння публічної дипломатії в системі міжнародних відносин. Публічна дипломатія у контексті політичного реалізму. Неоліберальний підхід до трактування змісту та особливостей використання публічної дипломатії у міжнародних відносинах. Конструктивізм у трактуванні публічної дипломатії.

Змістовий модуль 2. Публічна дипломатія: основні види та способи реалізації

Тема 3. Основні види та функції публічної дипломатії. Критерії класифікації публічної дипломатії. Основні інструменти публічної дипломатії: формування порядку денного та відповідних йому інформаційних повідомлень, організація спеціальних подій, політичний діалог між суб'єктами взаємодії тощо. Функції публічної дипломатії.

Тема 4. Підходи до реалізації публічної дипломатії в політичній практиці. Основні підходи до використання інструментів публічної дипломатії. Три рини реалізації публічної дипломатії: реагування на актуальні події, що відповідають національним

інтересам, роз'яснення їх значущості для внутрішньої та зовнішньої громадськості; формування міжнародного порядку денного для здійснення впливу на громадську думку; встановлення стійких взаємовідносин з різними суб'єктами міжнародної політики для координації зусиль у реалізації національних інтересів.

Змістовий модуль 3. Цифрова дипломатія як складова публічної дипломатії

Тема 5. Поняття та особливості цифрової дипломатії. Особливості формування цифрової дипломатії. Аналіз інструментів реалізації цифрової дипломатії. Цифрова дипломатія як інструмент комунікації та дискурсу політичних суб'єктів у зовнішній та внутрішній політиці.

Тема 6. Суб'єкти та процедура реалізації цифрової дипломатії. Держава та держані інституції як суб'єкти цифрової дипломатії. Міжнародні інституції в реалізації цифрової дипломатії. Основні інструменти та процедура впровадження цифрової дипломатії в політичній практиці.

Змістовий модуль 4. Культурна дипломатія як складова публічної дипломатії

Тема 7. Поняття та особливості культурної дипломатії. Особливості формування культурної дипломатії. Аналіз інструментів реалізації культурної дипломатії. Культурна дипломатія як інструмент позиціонування та державного брендингу.

Тема 8. Суб'єкти та процедура реалізації культурної дипломатії. Держава та держані інституції як суб'єкти культурної дипломатії. Міжнародні інституції в реалізації культурної дипломатії. Основні інструменти та процедура впровадження культурної дипломатії в політичній практиці.

Змістовий модуль 5. Формування міжнародного порядку денного як складова публічної дипломатії

Тема 9. Поняття та особливості міжнародного порядку денного. Міжнародний порядок денний як інструмент актуалізації в політичній системі певних думок та дій, направлених на досягнення поставленої мети. Внутрішній та зовнішній рівні реалізації порядку денного. Політичний, медійний та публічний аспекти порядку денного.

Тема 10. Суб'єкти та процедура формування міжнародного порядку денного. Суб'єкти ініціювання порядку денного: державні інституції та політичні лідери. Процедура формування міжнародного порядку денного: актуалізація проблемної ситуації для громадськості та ЗМІ, визначення списку ключових питань і механізмів розв'язання проблеми.

Змістовий модуль 6. Публічна дипломатія в системі стратегічних комунікацій політичних суб'єктів

Тема 11. Стратегічні комунікації як інструмент реалізації політики. Поняття та принципи стратегічних комунікацій. Основні підходи до розуміння стратегічних комунікацій. Основні моделі стратегічних комунікацій та особливості їх реалізації в умовах сучасної політичної дійсності. Інтераціоналістські, інформаційно-психологічні, військові, технічні інструменти стратегічних комунікацій.

Тема 12. Роль публічної дипломатії у реалізації стратегічних комунікацій держав і міжнародних інституцій. Публічна дипломатія та її ресурсний потенціал у реалізації стратегічних комунікацій. Роль публічної дипломатії у формуванні актуального порядку денного, публіцитного капіталу держав і міжнародних інституцій. Публічна дипломатія як інструмент налагодження взаємодії з стейкхолдерами на засадах співпраці та взаєморозуміння

Змістовий модуль 7. Закордонний досвід реалізації публічної дипломатії

Тема 13. Публічна дипломатія в ЄС. Роль публічної дипломатії у реалізації внутрішньої та зовнішньої політики ЄС. Суб'єкти реалізації ресурсного потенціалу публічної дипломатії. Публічна дипломатія у формуванні глобального лідерства ЄС. Публічна дипломатія як інструмент управління міграційними процесами в ЄС. Публічна дипломатія у формуванні енергетичної безпеки ЄС.

Тема 14. Публічна дипломатія в НАТО. Роль публічної дипломатії у реалізації інтересів НАТО. Суб'єкти реалізації ресурсного потенціалу публічної дипломатії. Публічна дипломатія у формуванні лідерського потенціалу НАТО у міжнародній політиці. Публічна дипломатія як інструмент налагодження діалогу з стейкхолдерами.

Змістовий модуль 7. Публічна дипломатія в Україні

Тема 15. Особливості становлення публічної дипломатії в Україні. Публічна дипломатія в умовах української політичної дійсності. МЗС як суб'єкт реалізації публічної дипломатії. Стратегія публічної дипломатії (2021-2025). Перспективи розвитку публічної дипломатії в Україні.

Тема 16. Практика використання публічної дипломатії у зовнішній політиці України. Публічна дипломатія як складова державного брендингу. Цільові аудиторії та інструменти публічної дипломатії. Роль публічної дипломатії у протидії гібридним загрозам.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	усьог о	у тому числі		
		л.	практ.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. <i>Поняття та етапи становлення публічної дипломатії</i>				
<i>Тема 1. Публічна дипломатія в умовах сучасної політичної дійсності</i>	12	4	-	8
<i>Тема 2. Підходи до розуміння публічної дипломатії в системі міжнародних відносин</i>	12	4	-	8
Разом за змістовим модулем 1	22	8	-	16
Змістовий модуль 2. <i>Публічна дипломатія: основні види та способи реалізації</i>				
<i>Тема 3. Основні види та функції публічної дипломатії</i>	12	4	-	8
<i>Тема 4. Підходи до реалізації публічної дипломатії в політичній практиці</i>	12	4	-	8
Разом за змістовим модулем 2	24	8	-	16
Змістовий модуль 3. <i>Цифрова дипломатія як складова публічної дипломатії</i>				
<i>Тема 5. Поняття та особливості цифрової дипломатії</i>	12	4	-	8
<i>Тема 6. Суб'єкти та процедура реалізації цифрової дипломатії</i>	12	4	-	8
Разом за змістовим модулем 3	24	8	-	16
Змістовий модуль 4. <i>Культурна дипломатія як складова публічної дипломатії</i>				

<i>Тема 7. Поняття та особливості культурної дипломатії</i>	10	2	-	8
<i>Тема 8. Суб'єкти та процедура реалізації культурної дипломатії</i>	10	2	-	8
Разом за змістовим модулем 4	20	4	-	16
Змістовний модуль 5. Формування міжнародного порядку денного як складова публічної дипломатії				
<i>Тема 9. Поняття та особливості міжнародного порядку денного</i>	10	2	-	8
<i>Тема 10. Суб'єкти та процедура формування міжнародного порядку денного</i>	10	2	-	8
Разом за змістовим модулем 5	20	4	-	16
Змістовий модуль 6. Публічна дипломатія в системі стратегічних комунікацій політичних суб'єктів				
<i>Тема 11. Стратегічні комунікації як інструмент реалізації політики</i>	12	4	-	8
<i>Тема 12. Роль публічної дипломатії у реалізації стратегічних комунікацій держав і міжнародних інституцій</i>	12	2	-	8
Разом за змістовим модулем 6	22	6	-	16
Змістовий модуль 7. Закордонний досвід реалізації публічної дипломатії				
<i>Тема 13. Публічна дипломатія в ЄС</i>	10	2	-	8
<i>Тема 14. Публічна дипломатія в НАТО</i>	10	2	-	8
Разом за змістовим модулем 7	20	4	-	16
Змістовий модуль 8. Публічна дипломатія в Україні				
<i>Тема 15. Особливості становлення публічної дипломатії в Україні</i>	12	2	-	10
<i>Тема 16. Практика використання публічної дипломатії у зовнішній політиці України</i>	12	4	-	10
Разом за змістовим модулем 8	26	6	-	20
Усього годин	180	48	-	132

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Поняття та етапи становлення публічної дипломатії		
1	Публічна дипломатія в умовах сучасної політичної дійсності	4
2	Підходи до розуміння публічної дипломатії в системі міжнародних відносин	4
Разом за змістовим модулем 1		8
Змістовий модуль 2. Публічна дипломатія: основні види та способи реалізації		

3	Основні види та функції публічної дипломатії	4
4	Підходи до реалізації публічної дипломатії в політичній практиці	4
Разом за змістовим модулем 2		8
Змістовий модуль 3. Цифрова дипломатія як складова публічної дипломатії		
5	Поняття та особливості цифрової дипломатії	4
6	Суб'єкти та процедура реалізації цифрової дипломатії	4
Разом за змістовим модулем 3		8
Змістовий модуль 4. Культурна дипломатія як складова публічної дипломатії		
7	Поняття та особливості культурної дипломатії	2
8	Суб'єкти та процедура реалізації культурної дипломатії	2
Разом за змістовим модулем 4		4
Змістовний модуль 5. Формування міжнародного порядку денного як складова публічної дипломатії		
9	Поняття та особливості міжнародного порядку денного	2
10	Суб'єкти та процедура формування міжнародного порядку денного	2
Разом за змістовим модулем 5		4
Змістовий модуль 6. Публічна дипломатія в системі стратегічних комунікацій політичних суб'єктів		
11	Стратегічні комунікації як інструмент реалізації політики	4
12	Роль публічної дипломатії у реалізації стратегічних комунікацій держав і міжнародних інституцій	2
Разом за змістовим модулем 6		6
Змістовий модуль 7. Закордонний досвід реалізації публічної дипломатії		
13	Публічна дипломатія в ЄС	2
14	Публічна дипломатія в НАТО	2
Разом за змістовим модулем 7		4
Змістовний модуль 8. Публічна дипломатія в Україні		
15	Особливості становлення публічної дипломатії в Україні	2
16	Практика використання публічної дипломатії у зовнішній політиці України	4
Разом за змістовим модулем 8		6
Усього годин		48

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Поняття та етапи становлення публічної дипломатії		
1	Публічна дипломатія в умовах сучасної політичної дійсності	8
2	Підходи до розуміння публічної дипломатії в системі міжнародних відносин	8
Разом за змістовим модулем 1		16
Змістовий модуль 2. Публічна дипломатія: основні види та способи реалізації		
3	Основні види та функції публічної дипломатії	8

4	Підходи до реалізації публічної дипломатії в політичній практиці	8
Разом за змістовим модулем 2		16
Змістовий модуль 3. Цифрова дипломатія як складова публічної дипломатії		
5	Поняття та особливості цифрової дипломатії	8
6	Суб'єкти та процедура реалізації цифрової дипломатії	8
Разом за змістовим модулем 3		16
Змістовий модуль 4. Культурна дипломатія як складова публічної дипломатії		
7	Поняття та особливості культурної дипломатії	8
8	Суб'єкти та процедура реалізації культурної дипломатії	8
Разом за змістовим модулем 4		16
Змістовний модуль 5. Формування міжнародного порядку денного як складова публічної дипломатії		
9	Поняття та особливості міжнародного порядку денного	8
10	Суб'єкти та процедура формування міжнародного порядку денного	8
Разом за змістовим модулем 5		16
Змістовий модуль 6. Публічна дипломатія в системі стратегічних комунікацій політичних суб'єктів		
11	Стратегічні комунікації як інструмент реалізації політики	8
12	Роль публічної дипломатії у реалізації стратегічних комунікацій держав і міжнародних інституцій	8
Разом за змістовим модулем 6		16
Змістовий модуль 7. Закордонний досвід реалізації публічної дипломатії		
13	Публічна дипломатія в ЄС	8
14	Публічна дипломатія в НАТО	8
Разом за змістовим модулем 7		16
Змістовний модуль 8. Публічна дипломатія в Україні		
15	Особливості становлення публічної дипломатії в Україні	10
16	Практика використання публічної дипломатії у зовнішній політиці України	10
Разом за змістовим модулем 8		20
Усього годин		132

7. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

№ змістового модуля	Вид контролю	Кіл-ть балів
ПОТОЧНИЙ		
1	Есе. Роль публічної дипломатії у міжнародній політиці	7
2	Есе. Політико-комунікативний аспект публічної дипломатії	7

3	Самостійна робота № 1. Цифрова дипломатія в Україні	9
4	Есе. Культурна дипломатія у формуванні бренду України	7
5	Есе. Міжнародні інституції як суб'єкти формування порядку денного (<i>max 8 балів</i>)	7
6	Есе. Публічна дипломатія як інструмент стратегічних комунікацій держави	7
7	Самостійна робота № 2. Публічна дипломатія ЄС в реалізації програми «The European Green Deal»	9
8	Есе. Публічна дипломатія як інструмент формування бренду України	7
	<i>Разом:</i>	60
ПІДСУМКОВИЙ		
	Залік, у т.ч.	40
	<i>Захист індивідуального дослідницького завдання</i>	20
	<i>Захист індивідуального дослідницького завдання</i>	20
	<i>Разом:</i>	40
	<i>Усього</i>	100

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№	Контрольні заходи	Критерії оцінювання
ПОТОЧНИЙ		
1	Самостійна робота	Максимальна кіл-ть балів – 9. При цьому оцінюється правильність і повнота виконаного завдання: виконано правильно, повністю із застосуванням оригінального підходу (9 балів); містить незначні неточності (8-6 балів), наявні помилки (5-4 бали), завдання виконано із суттєвими помилками й неповністю (1-3 бали)
2	Есе	Максимальна кіл-ть балів – 7. При цьому оцінюється обґрунтованість та переконливість автора (4 бали), логічність та послідовність викладу матеріалу (2 бали), якість мовлення та грамотність (1 бал)
ПІДСУМКОВИЙ		
3	Захист індивідуального дослідницького завдання	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 17-14 – положення та висновки есе недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна; 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика; 9-5 - відсутня чітка структура, описовий характер; 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

Оцінка 5 (відмінно) (90 – 100 балів) виставляється, якщо здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час усних виступів та надання письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу; демонструє високий рівень застосування отриманих умінь і навичок, а також оригінальний підхід під час виконання практичних завдань.

Оцінка 4 (добре) (74 – 89 балів) виставляється, якщо здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та надання письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу; демонструє високий рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань. Проте, при викладенні деяких теоретичних питань та вирішення практичних завдань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, може припускатися окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок.

Оцінка 3 (задовільно) (60 – 73 бали) виставляється, якщо здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та надання письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; демонструє середній рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань, припускаючись при цьому суттєвих неточностей та окремих помилок.

Оцінка 2 (незадовільно з можливістю повторного складання) (35 – 59 балів) виставляється, якщо здобувач слабо володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та надання письмових відповідей; демонструє низький рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань, припускаючись суттєвих помилок та неточностей.

Оцінка 1 (незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни) (0 – 34 бали) виставляється, якщо здобувач майже не володіє навчальним матеріалом, не в

зможі розкрити зміст більшості питань під час усних виступів та надання письмових відповідей; не вміє застосовувати отримані уміння й навички під час виконання практичних завдань.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна література:

1. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія. Частина I. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. 56 с.
2. Почепцов Г.Г. Стратегічні комунікації: стратегічні комунікації в політиці, бізнесі та державному управлінні : навчальний посібник для студентів і аспірантів. Київ, Альтерпрес, 2008. 216 с.
3. Hamilton K., Langhorne R. The Practice of Diplomacy. Its Evolution, Theory and Administration. New York : Routledge, 2010. 328 p.
4. Leonard M. Public diplomacy. London : The Foreign Policy Centre, 2002. 183 с.
5. Snow N., Taylor Ph.M. Routledge Handbook of Public Diplomacy. New York : Routledge, 2009. 403 p.
6. Zaharna R.S. Battles to Bridges: US Strategic Communication and Public Diplomacy after 9/11. London : Palgrave Macmillan, 2010. 246 p.

Додаткова література:

1. Висоцький О.Ю. Електронна дипломатія як інструмент пропаганди. Політологічний вісник. 2018. Вип.81. С. 51-59.
2. Луценко А. В. «М'яка сила» в сучасній геополітиці: Монографія. Київ: Основи, 2011. 216 с.
3. Руднєва А. О., Мальована Ю. Г. Цифрова дипломатія у формуванні системи національної безпеки України в умовах війни з рф. *Регіональні студії*. 2023. № 34. С. 111-115.
4. Стратегічні комунікації суб'єктів політики в умовах сучасної політичної дійсності : колективна монографія / за заг. ред. Хорішко Л. С. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 178 с.
5. Хорішко Л. С. Публічна дипломатія України в країнах Африки у контексті викликів сьогодення. *Актуальні проблеми політики*. 2023. Вип. 27. С. 125-130.
6. Leonard M. Diplomacy by other means. *Foreign Policy*. September/October, 2002. P. 48-56.
7. Ross C. Pillars of public diplomacy. Grappling with international public opinion. *Harvard International Review*. Summer, 2003. P. 22-27.
8. Strategic communications in the formation of the Ukrainian national security system : Monograph / under general editorship of L.S. Khorishko. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 188 p.

Інформаційні ресурси:

1. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021-2025. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>
2. About NATO StratCom COE. URL: https://stratcomcoe.org/about_us/about-nato-stratcom-coe/5 (last accessed: 05.07.2021).
3. EU strategic communication to counteract anti-EU propaganda by third parties. European Parliament resolution of 23 November 2016. URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0441+0+DOC+PDF+V0//EN>.
4. EU strategic communication with the Arab world. URL: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/581997/EPRS_BRI\(016\)581997_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/581997/EPRS_BRI(016)581997_EN.pdf).

5. Harley S. Hard Power, Soft Power and Smart Power: Civilian-Military Challenges in CT. URL: [http://www.coedat.nato.int/publication/tec2020 /Abstracts/Stephen Harley.pdf](http://www.coedat.nato.int/publication/tec2020/Abstracts/Stephen%20Harley.pdf) (last accessed: 06.07.2021).
6. Hyde H. J. The message is America rethinking U.S. public diplomacy. Hearing before the committee on International Relation House of representatives. URL: http://commdocs.house.gov/committees/intlrel/hfa_76189_000/hfa7_6189_of.htm (last accessed: 15.04.2023).
7. Wolf Ch. Public diplomacy: How to think about and improve it. URL: [http://www.rand.org/pubs/occasional_papers/2004/ RAND_OP 134.pdf/](http://www.rand.org/pubs/occasional_papers/2004/RAND_OP134.pdf/)
8. Ostick W. Public relations, U.S. public diplomacy and foreign policy public affairs. URL: [http://icp.gmu.edu/course/syllabi/ capstone/Fall2002/Ostick.pdf/](http://icp.gmu.edu/course/syllabi/capstone/Fall2002/Ostick.pdf/) (last accessed: 15.04.2023).
9. Nye J. Public diplomacy in the 21st century. URL: <http://www.theglobalist.com/StoryId.aspx?StoryId=3885/> (last accessed: 15.04.2023).